

ΨΕΥΔΟΚΟΚΚΟΣ

Planococcus ficus

Οι αμπελουργοί τον ονομάζουν «κόλλα» ή «κάπνα», από τα μελιτώματα που αφήνει στα σταφύλια και την καπνιά που δημιουργείται πάνω σε αυτά.

Χαρακτηρίζεται από την έκκριση μεγάλης ποσότητας μελιτωμάτων.

Σε ορισμένα αμπέλια (κυρίως για επιτραπέζια χρήση) προκαλεί σημαντικές ζημιές.

Περιγραφή - βιολογία

Διαχειμάζει κάτω από το φλοιό, στον κορμό και κυρίως στις διχάλες των πρέμων, ακόμα και στο έδαφος. Την άνοιξη ανεβαίνει στη βλάστηση και το καλοκαίρι συγκεντρώνεται κυρίως στα σταφύλια. Προτιμά τις υγρές και σκιερές θέσεις (είναι πολύ φωτόφοβο έντομο).

Σχηματίζει μικρές αποικίες. Γεννά σε βαμβακώδεις σωρούς 200 - 400 αυγά κι έχει 3 - 4 γενιές το χρόνο που αλληλεπικαλύπτονται.

Έχει χρώμα λευκό - ρόδινο και κινείται ελάχιστα (το θηλυκό δεν έχει φτερά και δεν πετά, μόνο το αρσενικό μπορεί να πετάξει). Μεταφέρεται μηχανικά με τον άνεμο, τα καλλιεργητικά εργαλεία, τα ρούχα του εργατικού προσωπικού, τα μέσα συγκομιδής και συσκευασίας. Σε γειτονικά πρέμνα μπορεί να μετακινηθεί με τα σύρματα ή με τις κληματίδες που ακουμπούν μεταξύ τους.

Συμβιώνει με τα μυρμήγκια, τα οποία επωφελούνται από τα μελιτώματά του. Η έντονη παρουσία μυρμηγκιών βοηθά στον εντοπισμό των πληθυσμών του.

Αποικία σε προστατευμένη θέση

Ωοτοκία θηλυκού, παρουσία μυρμηγκιών.

Νύμφες κάτω από το ρυτίδωμα, παρουσία μυρμηγκιών.

Συμπτώματα - ζημιές:

Μελιτώματα του εντόμου (κόλλα) συσσωρεύονται πάνω στα σταφύλια, τα φύλλα και τους βλαστούς.

Μύκητες της καπνιάς αναπτύσσονται πάνω σε αυτά.

Τα σταφύλια σταφιδοποιούνται δύσκολα, τα οиноποιήσιμα υποβαθμίζονται εφόσον αναπτυχθεί η καπνιά πριν τον τρύγο ενώ τα επιτραπέζια δεν είναι εμπορεύσιμα.

Ωοσωροί και νύμφες στα σταφύλια.

Αντιμετώπιση

Σε πολλά αμπέλια, κυρίως για επιτραπέζια χρήση αποτελεί πλέον σοβαρό εχθρό. Το γεγονός οφείλεται σε διαταραχή της βιολογικής ισορροπίας στο οικοσύστημα του αμπελώνα εξαιτίας της αλόγιστης χρήσης των φυτοπροστατευτικών.

- Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός φυσικών εχθρών. Αρπακτικά αυγών (*Cecidomyiidae*), νυμφικών σταδίων (*Cryptolemus mantrouzieri*) και υμενόπτερα παρασιτοειδή. Τα σπουδαιότερα υμενόπτερα παρασιτοειδή είναι τα: *Anagyrus pseudococci*, *Leptomastidea abnormis*, *Leptomastix flavus*, *Leptomastix dactylopii*.
- Η παρεμπόδιση της σύζευξης αρσενικών - θηλυκών (κομπούζιο) είναι μια ήπια μέθοδο αντιμετώπισης, φιλική για τον χρήστη, το προϊόν και το περιβάλλον. Στοχεύει τα αρσενικά. Με δεδομένο ότι τα θηλυκά άτομα δεν πετάνε η μέθοδος μπορεί να αποδειχθεί πολύ αποτελεσματική για τη διαχείριση των πληθυσμών.
- Η χημική αντιμετώπιση είναι δύσκολη λόγω του ότι μεγάλο μέρος της ζωής του το περνά σε προστατευμένες θέσεις (κάτω από το φλοιό, μέσα στο ρυτίδωμα). Η περίοδος της μετακίνησης των πληθυσμών του στη βλάστηση και στα σταφύλια, που κατά κανόνα συμπίπτει με την καρπόδεση και με το κλείσιμο των σταφυλιών αντίστοιχα, θεωρείται η πιο κατάλληλη για την αντιμετώπισή του. Για την ασφαλή εκτίμηση της αναγκαιότητας και του χρόνου επέμβασης πρέπει να γίνονται από νωρίς τακτικοί έλεγχοι στα αμπέλια ώστε να εντοπιστούν οι πρώτες αποικίες και οι μετακινήσεις των πληθυσμών. Συνήθως αναμένεται στις θέσεις που υπήρχε τις προηγούμενες χρονιές ή κοντά σε αυτές, χωρίς να αποκλείονται και νέες θέσεις εμφάνισης. Η έντονη παρουσία μυρμηγκιών βοηθά στον εντοπισμό τους.

Επισήμανση: Η μείωση των πληθυσμών της άνοιξης είναι βασικής σημασίας, προκειμένου να ελεγχθούν ικανοποιητικά οι θερινές γενιές που ζημιώνουν τα σταφύλια. Επισημαίνεται ότι μετά το κλείσιμο των σταφυλιών η αντιμετώπισή του είναι πολύ δύσκολη.